

Айзък Азимов

Очите могат повече,
отколкото да виждат...

След стотици милиарди години изведнъж помисли за себе си като за Еймс. Не за комбинацията от различни по дължина вълни, която по цялата вселена сега бе еквивалент на Еймс – за самото звукосъчетание. Възвърна си някаква слаба памет за звуковете трептения. Не ги бе чувал отдавна, а и не можеше да ги чуе.

Новият проект изостряше паметта му все повече за стари, стари неща от дълбока древност. Успокои вихровото поле на енергията си, полето, което представляваше цялостната му същност. Неговите силови лъчи се простряха отвъд звездите.

И получи в отговор сигнала на Брок.

Разбира се, че може да каже на Брок, помисли се Еймс. Сигурно може да каже на някого.

– Няма ли да дойдеш, Еймс? – променливата енергия на Брок си общуваше с него.

– Идвам, разбира се.

– Ще участваш ли в съревнованието?

– Да! – силовите лъчи на Еймс започнаха да пулсират неравномерно. – Със сигурност. Измислих една напълно нова арт-форма. Нещо наистина необичайно.

– Какво прахосване на сили! Как ти дойде наум, че е възможно да измислиш нова разновидност след двеста милиарда години? Нищо ново не може да има.

Брок за миг се фазоизмести, връзката прекъсна и Еймс трябваше много бързо да настрои собствените си силови лъчи към нейните. Улови направеното на отсрещните мисли през галактиката, осеяна със звезди, на фона на кадифената пустош. Настрои се към търсените от него силови лъчи, които пулсираха в безкрайно множество от енергоживот, разпрострян между галактиките.

– Моля те да приемаш мислите ми, Брок. Не изключвай. Намислих да обработвам материята. Представи си само! Симфония от материя. Защо да се занимавам с енергията? В нея няма нищо ново. А и как да има? Това не е ли показателно, че трябва да се занимаваме с материята?

– Материята?!

Еймс определи енергийните трептения на Брок като отвращение.

– Защо не? Някога ние самите сме били материя, отдавна... отдавна... Е, наистина преди един трилион години! Защо да не изграждаме обекти в материална среда? Или абстрактни форми, или... слушай, Брок, защо да не изградим имитация на нас самите от материя, на нас – такива, каквито сме били?

– Аз не си спомням как сме изглеждали. Никой не си спомня – отговори Брок.

– Аз си спомням – реагира енергично Еймс. – Отдавна си мисля само за това и започвам да си спомням. Брок, нека ти покажа. Каж ми, ако съм на прав път. Каж ми.

– Не. Глупаво е. Направо е... неприятно.

– Остави ме да опитам, Брок. Нали сме приятели. Нали енергията ни пулсира заедно от самото начало... от мига, в който станахме това, което сме. Брок, моля те!

– Хайде тогава, бързо.

Еймс не бе усещал такъв трепет по силовите си линии от... колко ли време? Ако сега опитът му пред Брок успееше, той би могъл да работва материята пред събраните енергийни същества. Обзети от меланхолия, те очакваха вечността да ги изненада с нещо.

Материята между галактиките бе изтъняла, но Еймс я събираше, съединяваше я парченце по парченце в течение на светлинни години. Избираше атомите, за да постигне глинеста смес и придаваше на материята яйцевидна форма, която надолу се разделяше.

– Не се ли сещаш, Брок? – запита той тихо. – Не беше ли нещо подобно?

– Не ме принуждавай да си спомням – вихровото поле на Брок трепна. – Аз не си спомням!

– Ето, главата беше такава. Наричаха това нещо глава. Спомням си я толкова ясно, че ми се иска да я нарека така. Да чуя звука от думата – той замълча малко и продължи: – Погледни, спомняш ли си го?

В горната част на овалната форма се появи надпис „ГЛАВА“.

– Какво е това?

– Думата „глава“. Знаците, които се изговарят като „глава“. Каж ми, че се сещаш, Брок!

– Имаше там нещо – отговори Брок колебливо, – нещо по средата. Една вертикално поставена издута форма.

– Да! Нос, ето го! – възкликна Еймс и на посоченото място се появи думата „НОС“. – Това пък са очите, от двете страни – последваха надписите „ЛЯВО ОКО“... „ДЯСНО ОКО“.

Еймс разглеждаше с бавно пулсиращи линии направеното от него. Сигурен ли бе, че го харесва?

– Уста – затрептя полето му – и брадичка, и адамова ябълка, и ключица. Как се връщат думите при мен?! – В същия миг те се преобразуваха във форма.

– Не съм мислил за тях от стотици милиарди години – отбеляза Брок. – Защо ми напомни? Защо?

Но Еймс за миг бе потънал в мислите си:

– Има още нещо. Слухови органи, нещо за звуковите вълни. Уши! Къде е тяхното място? Не си спомням къде трябва да ги сложа!

– Остави това! – изкрещя Брок. – Уши и всякакви такива! Не си припомняй!

– Какво лошо има в това да си спомняш? – запита Еймс неуверено.

– Защото пространство не беше сурово и студено като сегашното, а нежно и топло. Защото очите бяха ласкави и живи, защото устните потрепваха и ме докосваха нежно – силовите линии на Брок се изпъваха и потрепваха, изпъваха се и потрепваха.

– Извинявай! Извинявай!

– Ти ми напомняш, че някога аз бях жена и познавах любовта, напомнят ми, че очите могат много повече, отколкото да виждат, а аз си нямам и едно око, за да постигна това „повече“.

Тя с неистова ярост добави още малко материя към грубоскалъпената глава и викна:

– Тогава нека те го направят! – после се обърна и избяга.

А Еймс прогледна и си спомни също, че някога той бе мъж. Силата на вихровото му поле разцепи главата на две и той се спусна през галактиките по енергийната следа на Брок... обратно към безкрайната орис на живота.

А в очите върху разцепената глава от материя все още блестеше влага. Брок я остави там, за да напомня сълзи. Така главата от материя направи онова, което енергийните същества повече не можеха да правят – заплака за цялото човечество и за крехката красота на телата, пренебрегната от тях още в древността, преди милиард години.

КРАЙ

© 1965 Айзък Азимов

Isaac Asimov
Eyes Do More Than See, 1965

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1152>]